

Vaiko teisių gynėjai pastebi, kad šeimos vis atsakingiau ruošiasi tėvystei ir dar iki gimdymo domisi kūdikio auginimo ypatumais. Pastaruoju metu viešojoje erdvėje populiarėja tėvystės temos, jomis aktyviai dalijamasi socialiniuose tinkluose. Užklupus sunkumams, tėvai dažniau ieško emocinės pagalbos suprasdami, kad jų būseną reikšminga vaikui.

Visgi, dar pasitaiko atvejų, kai kūdikiai nukenčia nuo artimųjų. Viena iš didžiausių galimų traumų kūdikiui – supurtyto vaiko sindromas.

Vaiko teisių gynėjai atkreipia dėmesį, kad tam, jog vaikas augų sveikas ir guvus, tėvams ir šeimos artimiesiems labai svarbu suprasti kūdikio kūno jautrumą ir pažeidžiamumą. Pasitaiko, kad vaikai nukenčia dėl neatsargaus tėvų elgesio. Visgi dažniausiai vaikas sužalojamas, kai kantrybės pristigęs suaugęs žmogus verkiantį jį stipriau supurto.

„Diena iš dienos visą parą atsakant už mažą bejėgį žmogutį, normalu pavargti, gali stigti patirties auginant pirmąjį vaiką ar kantrybės – visada galima rasti išeitį – pasikalbėti su artimaisiais, paprašyti jų paramos, o gal kreiptis emocinio palaikymo į profesionalus.

Vaiką auginantiems būtina pasirūpinti ir savimi, savo emocine būseną bei kokybišku poilsiu – visa tai dėl mažylio gerovės ir saugumo“, – sako krizę išgyvenančioms šeimoms padedanti vaiko teisių gynėja, psichologė Giedrė Starkevičiūtė.

Atsakyti už kūdikį galima tik pasirūpinus savimi

Kūdikiui reikalingi emociškai stiprūs ir nurimę tėvai, visada esantys šalia ir galintys juo pasirūpinti.

Deja, dažnai, susitelkę į naujos reiklios gyvybės poreikius, apie save užmiršta mamos ar net abu tėvai, dėl to vaikui šalia jų gali tapti nepakankamai saugu. Pavyzdžiui, viena mama vaiko teisių gynėjams prisipažino, kad stipriai supurtė verkiantį naujagimį dėl to, kad buvo išsekusi emociškai, pervargusi. Kitas tėvas pasakojo, kad kelias naktis nemiegojo, vis kėlėsi prie verkiančio sūnaus ir miglotai prisimena, kada ir kaip netekęs kantrybės metė jį į lovytę.

Pasitaiko, kad kūdikis sužalojamas bandant pagelbėti jam užspringus ar atliekant mankštą. Net žaidžiant su kūdikiu, pavyzdžiui, kai suaugęs žmogus kelis kartus mesteli jį į orą, tai gali baigtis rimtomis pasekmėmis vaikui – sukrėtimu, lūžiais.

Psichologė įsitikinusi, kad visi šie atvejai tik patvirtina būtinybę tėvams dar atsakingiau

gilintis į kūdikio fiziologiją, atrasti tinkamus būdus kūdikiui nuraminti, sudominti, megzti ryšį. Pasak pašnekovės, šiandien yra platus profesionalių mokymų pasirinkimas, veikia efektyvios tėvystės įgūdžių grupės, gausu vertingos literatūros ir patikimos informacijos internete.

Pasak pašnekovės, kūdikio sąmonėje įsirašo akimirkos, kai jis pravirko ir buvo paimtas ant tėvų rankų, kai pasijutęs vienas sulaukė saugaus mamos glėbio – nuo pirmųjų gyvenimo akimirkų formuojasi vaiko saugumo jausmas, turėsiantis reikšmingos įtakos visam jo tolimesniam gyvenimui.

G.Starkevičiūtė primena, kad tėvams ilgesnį laiką jaučiant nuovargį, irzlumą, nemigą ir pan., pravartu pasitarti su šeimos gydytoju, juo labiau, kad nuo liepos mėnesio medikai įpareigoti domėtis nėščiųjų ir mamų emocine sveikata. Pašnekovė akcentuoja ir artimiesiems tenkančią atsakomybę – net trumpas gyvas pokalbis ar kelių minučių skambutis gali atskleisti situaciją šeimoje, tėvų savijautą bei jų santykį su kūdikiu.

Kūdikio pažeidžiamumą lemia trapus jo organizmas

Tėvams vertingais patarimais ir socialiniuose tinkluose besidalijanti gydytoja neonatologė Erika Žekaitė-Vaišnienė pastebi, kad kalbant apie kūdikio supurtymą, kaip ir bet kurią kitą traumą, itin svarbi skubi pagalba. Tam būtina gebėti atpažinti pirminius traumos požymius bei atskirti juos nuo kitų negalavimų.

Kaip greičiausiai pastebimus ženklus, gydytoja mini, kad supurtytas kūdikis gali tapti irzlus ir be paliovos verkti arba priešingai – būti visiškai apatiškas. Vaikui gali atsirasti traukuliai, sutrinka sąmonė. Patyrus šią traumą gali sutrikti vaiko kvėpavimas ir širdies veikla.

Gydytoja sako, kad požymiai, jog kūdikis galėjo būti supurtytas, įprastai priklauso nuo laiko, kuris praėjo po įvykio, vaiko amžiaus ir to, kaip stipriai mažylis nukentėjo.

Supurtymas yra fizinė trauma, būdinga tik kūdikiams dėl dar tik besivystančio organizmo pažeidžiamumo. Tad svarbu su kūdikiu visada elgtis itin švelniai ir atsargiai – vos kelios sekundės net ir netyčinio neatsakingo elgesio gali palikti sveikatos sutrikimus, kurie lydės vaiką visą likusį gyvenimą arba net baigsis mirtimi. Jautriausi yra vaikai iki vienerių metų amžiaus, bet pasak medicinos šaltinių, sindromas yra diagnozuotas ir 3–4 metų vaikams.

Vaiko teisių gynėjai primena, jog visuomenei taip pat yra pasiekama nemokama informatyvi medžiaga apie vaiko poreikius, smurto atpažinimą ir reagavimo būdus. Šiuos mokymus galima rasti [čia](#).

Kilus klausimams, kviečiame žmones pasikonsultuoti su vaiko teisių gynėjais skambinant nemokamu tel. 8 800 10 800, taip pat galima rašyti žinutę interneto svetainėje vaikoteises.lrv.lt esančiame pokalbių laukelyje. Pranešti apie vaiko teisių pažeidimą galima artimiausiame vaiko teisių apsaugos skyriuje, užpildant formą Tarnybos interneto svetainėje arba skambinant Skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112.

